

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

4.3.2009

B6-0108/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

k izjavi Sveta in Komisije

v skladu s členom 103(2) Poslovnika,

ki ga predlagajo Francis Wurtz, Ilda Figueiredo, Helmuth Markov in Kyriacos Triantaphyllides

v imenu skupine GUE/NGL

o prispevku k spomladanskemu Evropskemu svetu 2009 o lizbonski strategiji

B6-0108/2009

Resolucija Evropskega parlamenta o prispevku k spomladanskemu Evropskemu svetu 2009 o lizbonski strategiji

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. julija 2005 z naslovom „Skupni ukrepi za rast in zaposlovanje: Lizbonski program Skupnosti“ (KOM(2005)0330),
- ob upoštevanju izvajanja lizbonskega programa Skupnosti 2008–2010 (KOM(2008)0881),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o zunanji politični razsežnosti lizbonske strategije za rast in delovna mesta (KOM(2008)0874),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o izvajanju strukturnih reform, ki izhajajo iz lizbonske strategije, v okviru Evropskega načrta za oživitev gospodarstva (KOM(2009)0034),
- ob upoštevanju 27 nacionalnih programov reform za izvajanje lizbonske strategije, kot so jih predstavile države članice,
- ob upoštevanju člena 103(2) svojega poslovnika,

Posledice neoliberalizma: poslabšanje družbenih in gospodarskih razmer

1. poudarja, da se je v Evropski uniji povečala revščina, negotovost delovnih mest in tudi več je neenakosti, te razmere pa se lahko poostrijo, saj se po najnovejših napovedih bliža recesija, število brezposelnih pa naj bi se do leta 2009 povečalo za približno 3,5 milijona;
2. opozarja, da večja revščina, negotovost delovnih mest in neenakosti vodijo v poglobitev gospodarske in finančne krize, zato zavrača vsak poskus, da bi se aktualne družbene in gospodarske razmere upravičile z današnjo gospodarsko krizo;
3. poudarja, da se je s to krizo izkazala neuspešnost desničarske politike, prevladujočega neoliberalnega ekstremizma ter njegovega političnega programa in nezmožnosti reševanja težav delavcev in narodov, močno pa je bil omajen tudi mit o triumfalnem kapitalizmu;
4. obsoja in zavrača poskuse EU, da bi zameglila resnične vzroke za to krizo ter oprala krivde za njen nastanek ne le kapitalistični sistem, temveč tudi samo sebe; v zvezi s tem opozarja, da se še vedno izvajajo ukrepi za spodbujanje deregulacije finančnih trgov, liberalizacije trgov in privatizacije javnih storitev, liberalizacije svetovne trgovine, deregularizacije delovnih odnosov ter zmanjšanja pravic delavcev, ki so določene v lizbonski strategiji in evropski strategiji zaposlovanja, s čimer se spodbuja kopičenje kolosalnih dobičkov velikih gospodarskih in finančnih skupin, ustvarjanje velikih monopolov ter slabšanje življenjskega standarda delavcev in prebivalstva;

5. opozarja, da nam v tej finančni krizi kapitalizma resno grozi poslabšanje aktualnih gospodarskih in družbenih razmer, kar ne moremo in smemo podcenjevati;
6. opaža, da nedavni razvoj dogodkov v državah in drugod po svetu kaže, da krize še ni konec in da lahko še vedno pričakujemo vesplošno gospodarsko recesijo, čeprav so bili za rešitev finančnega sistema namenjeni večmilijonski zneski evrov in dolarjev; poudarja, da ne zadostujejo zgolj ukrepi za rekapitalizacijo finančnega sistema ter da je treba sprejeti izredne ukrepe proti resničnim vzrokom te krize, ki ni le finančna;
7. opozarja, da ukrepi, sprejeti na decembrskem zasedanju Sveta, še zdaleč niso ustrezni odziv na resnične vzroke te krize; opominja, da bodo tako imenovani evropski načrt za oživitvev gospodarstva večinoma financirale posamezne države članice, kar dobro ponazarja, kaj se razume pod pojmom „evropska solidarnost“;
8. obžaluje stališče Sveta in Komisije, ki je v skladu s stališčem Business Europe, da je treba sedanje razmere izrabiti za nadgrajevanje politik iz lizbonske pogodbe, prav te pa so podpirale špekulacije in krepile izkoriščanje ter so vzrok za nastanek tako obsežne krize; poudarja, da si zagovorniki teh politik sedaj prizadevajo, da bi dejansko vse ostalo enako;
9. meni, da so nesprejemljiva pričakovanja, da naj bi pod pretvezo prihajajoče krize, kot vedno, največ žrtvovali delavci, majhni podjetniki, kmeti, upokojenci, mladi in ženske; če se to ne bo spremenilo, se bo kriza le še poostrila;

Za Evropo zaposlovanja s pravicami in za izboljšanje življenjskega standarda delavcev in prebivalstva

10. potrjuje zavezanost Evropi sodelovanja, socialnega napredka in enakosti, ki spodbuja okolje ter spoštuje demokracijo, solidarnost in mir;
11. poziva k spoštovanju demokratične in suverene volje Francozov, Nizozemcev in Ircev, ki so se z zavrnitvijo evropske ustave in lizbonske pogodbe uprli bolj neoliberalni in militaristični EU;
12. zahteva, da se kot prvi korak za spremembo aktualne politike nemudoma opusti lizbonsko strategijo in njeno neoliberalno agendo;
13. poudarja, da rešitev težav in zadostitev potreb delavcev ter prebivalstva ne zajema večje ureditve ali preoblikovanja kapitalističnega sistema, pač pa preusmeritev makroekonomske politike ter zaščito delovnih mest in pravic delavcev;
14. poziva države članice, naj zaščitijo svoje proizvodne sektorje in delovna mesta; opozarja na nenehne podatke o odpravi delovnih mest v EU, na kar se je treba nujno ustrezno odzvati;
15. ponovno poudarja potrebo po drugačni politiki, ki bo izboljšala življenjski standard delavcev in prebivalstva, zagotavljala pravično razdelitev dohodka, spodbujala

gospodarske dejavnosti, ustvarjala nova delovna mesta, krepila vlogo držav v gospodarstvu, spodbujala povpraševanje ter rast mikro, malih in srednjih podjetij, pa tudi stimulirala vlaganja, pri čemer je treba upoštevati potrebe in posebnosti posameznih držav članic;

16. poziva Evropski svet, naj na spomladanskem zasedanju nemudoma sprejme evropsko strategijo za solidarnost in trajnostni razvoj, ki bo temeljila na omenjenih načelih, z novim svežnjem gospodarske, socialne in okoljske politike za spodbujanje naložb v:
 - (i) kakovost dela v vseh pogledih (plače, stabilnost, delovne razmere in usposabljanje) ter izboljšanje izobraževanja za nastanek zelo usposobljene in kvalificirane delovne sile,
 - (ii) osnovno infrastrukturo in infrastrukturo, ki podpira industrijske dejavnosti,
 - (iii) javne storitve za izboljšanje njihove kakovosti,
 - (iv) močno kohezijsko politiko, da bi spodbujali socialno in gospodarsko kohezijo,
 - (v) varstvo okolja in ekološke tehnologije,
 - (vi) izboljšanje delovnih, socialnih, okoljskih in varnostnih standardov, ki bodo omogočali usklajevanje z najvišjimi standardi,
 - (vii) socialno gospodarstvo,
 - (viii) socialno zaščito za izkoreninjenje revščine in boj proti socialni izključenosti,
 - (ix) (javne) raziskave in inovacije, da bi bile vsem zagotovljene koristi, ki izhajajo iz tega,
 - (x) promocijo kulture, športa in udeležbe javnosti,
 - (xi) odpravo financiranja gospodarstva;
17. meni, da je treba pakt stabilnosti in rasti razveljaviti ter obenem sprejeti pakt za zaposlovanje in rast, ki bo spodbujal javne naložbe, povečal njihovo učinkovitost in določil konkretna gospodarska, socialna in okoljska merila, prilagojena posebnim potrebam vsake države članice, s posebnim poudarkom na zmanjšanju brezposelnosti;
18. poziva Komisijo in Svet, naj nadaljujeta v tej smeri in pripravita evropski investicijski program za trajnostni razvoj, zaposlovanje in socialno vključenost, ki bo znašal vsaj 1 % BDP EU in ki bi ga dopolnili s podobnimi javnimi investicijskimi programi držav članic, da bi utrdili gospodarstvo in ukrepali proti podnebnim spremembam ter spodbujali polno zaposlenost s kakovostnimi delovnimi mesti in socialnimi pravicami;
19. poudarja, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe za zagotavljanje spoštovanja in krepitev pravic delavcev, dostojnega prihodka za delavce, zlasti za ženske, pa tudi pravice do varnosti in zdravja pri delu, socialnega varstva in svobode sindikalnega delovanja, ter za spodbujanje odprave vseh oblik neenake obravnave moških in žensk pri delu;
20. vztraja, da so potrebni nujni ukrepi za krepitev kupne moči, kar bi spodbujalo povpraševanje in gospodarske dejavnosti v splošnem smislu,
21. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za povišanje plač in pokojnin s preusmeritvijo sistematičnega prenosa proizvodnega dobička na delodajalce, da se zagotovi večja pravičnost pri razdelitvi bogastva, izboljšanje življenjskega standarda delavcev in upokojujencev ter oživitev gospodarstva;

22. posebej opozarja na položaj odpuščenih delavcev, za katere je treba sprejeti dodatne nujne ukrepe, na primer z razširitvijo meril za upravičenost do nadomestila za brezposelnost in podaljšanjem njegovega trajanja; meni, da je nesprejemljivo, da se pod pretvezo krize odpušča na tisoče delavcev;
23. poudarja, da ni ustreznega odziva na krizo in njene posledice brez izboljšanja socialnega varstva; poziva države članice, naj okrepijo socialne funkcije države in sisteme socialnega varstva, povečajo javne naložbe v opremo, predvsem v predšolske ustanove in domove za starejše občane, razvijejo stanovanjsko politiko, ki bo vsem zagotovila pravico do bivališča, zaščitijo in razvijejo javno zdravstvo ter okrepijo javno šolstvo;
24. poudarja, da je treba okrepiti javne sisteme socialnega varstva, kar zajema tudi izboljšanje plač; poudarja, da pokojninskim skladom, zlasti poklicnim pokojninskim skladom, ne bi smeli dovoliti naložb v finančne proizvode, kot so hedge skladi ali zasebni delniški skladi, ki pomenijo sistemsko tveganje, ker bi lahko imel stečaj teh skladov katastrofalne posledice za pokojninske pravice;
25. poziva Svet, naj določi visok cilj za zmanjšanje števila revnih in odpravo pojava revnih delavcev; poudarja, da je treba povišati plače in izboljšati dostop do brezplačnih, kakovostnih in univerzalnih javnih storitev;
26. ponovno poudarja, da zavrača osnutek direktive o delovnem času, ter poziva k umaknitvi tega predloga; Svet tudi poziva, naj se odločno zaveže, da bo skrajšal delovni čas, ne da bi znižal plače, države članice pa, naj uskladijo prizadevanja za postopno skrajšanje delovnega časa, da bi dosegle kratkoročni cilj 35-urnega delovnega tedna;
27. poziva države članice, naj opustijo pristop prožne varnosti in sprejmejo ukrepe za odpravo nestalnih delovnih pogojev, na primer z zagotovitvijo, da nestalne oblike zaposlitve ne bodo sprejemljive, če je delo stalno;

Za Evropo gospodarskega, družbenega in okoljskega napredka

28. poziva države članice, naj okrepijo svojo vlogo in bolj posegajo v strateška področja in sektorje gospodarstva, zlasti v energetske, komunikacijske in prometne sektorje, ter zavzamejo prevladujoč in trden položaj v finančnem sektorju;
29. poudarja pomen javnih storitev za spodbujanje družbene, gospodarske in teritorialne kohezije v EU; poudarja, da javni strukturni sektorji ne bi smeli biti izpostavljeni konkurenci, temveč bi jih morali imeti v lasti in z njimi upravljati javni organi, saj je mogoče le tako zagotoviti kakovost, razpoložljivost in dostopnost storitev ter s tem pravice uporabnikov;
30. poudarja, da je treba pri uporabi sredstev iz proračuna Skupnosti prednost nameniti ukrepom dejanskega zblíževanja, ki temeljijo na socialnem napredku, ter ohranjanju in spodbujanju potenciala posameznih držav, trajnostni izrabi naravnih virov in varstvu okolja, da bi se omogočila resnična ekonomska in socialna kohezija;

31. predlaga preusmeritev ciljev strukturnih in kohezijskih skladov, da bi se učinkovito zmanjšale razlike med regijami, spodbujala gospodarska in socialna kohezija ter resnično zблиževanje, pa tudi da bi se opustila nenehna „lizbonizacija“;
32. poziva Evropski svet, naj na spomladanskem zasedanju preuči neporabljena sredstva za prevzem obveznosti iz naslovov 1 in 2 ter sprejme ukrepe, da bi se zagotovilo dosledno izvajanje strukturnih in kohezijskih skladov; v zvezi s tem poziva, naj se poveča financiranje iz sredstev Skupnosti ter opusti pravilo n+2 in n+3 v teh skladih;
33. predlaga, da se za mikro, mala in srednja podjetja sprejmejo posebni ukrepi, na primer za zmanjšanje stroškov energije, komunikacij in cestnine; priznava, da so pomembni ukrepi za olajšanje dostopa do posojil, vendar meni, da se brez povečanja kupne moči in povpraševanja ne bo spremenilo veliko, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja;
34. poziva k oblikovanju nove politike industrijskega vlaganja, ki bo bolj upoštevala naravne vire in proizvodno zmogljivost vsake države članice;
35. vztraja, da je treba zaščititi proizvodne sektorje, prvi korak pa je izvedba ocene možnosti za sektorje, ki so v krizi najbolj ogroženi; poziva k oblikovanju novega programa Skupnosti za podporo in razvoj proizvodnih sektorjev v vsaki državi članici, kar bi prispevalo k ustvarjanju delovnih mest in oživitvi gospodarstva;
36. poziva k temeljiti reformi skupne kmetijske in ribiške politike, da se zagotovita varna oskrba s hrano in suverenost vseh držav, spodbujajo javni projekti ter podpirajo mikro, mala in srednja podjetja, zadruga in lokalne skupnosti ter da se za ta namen povečajo sredstva iz skladov Skupnosti in odpravijo razlike med regijami;
37. ponovno zahteva, da se ustanovi regulativni okvir na ravni EU za sankcioniranje podjetij, ki bodo preselila svojo proizvodnjo znotraj in zunaj EU, ter sprejmejo ukrepi za prenehanje selitev proizvodnje podjetij, in sicer tako, da se kot pogoj za dodelitev pomoči Skupnosti določi izpolnitev obveznosti, kot so zaščita delovnih mest, in lokalni razvoj, ter da multinacionalna podjetja za tovrstna dejanja ne bodo več nekaznovana;
38. poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe, da bodo za uvožene izdelke/blago na notranjem trgu veljale enake zahteve kot za izdelke oziroma blago, ki izvirajo iz držav članic;
39. poziva k sistematskemu nadzorovanju in kontroli uvoženih izdelkov ter sprejetju varovalnih ukrepov, kjer bodo potrebni;
40. odločno poziva Komisijo, naj oblikuje novo mednarodno trgovinsko politiko, ki bo omogočila preživetje in razvoj industrijskih panog ter gospodarskih dejavnosti, ki ustvarjajo delovna mesta, izboljšanje delovnih razmer, zaščito in nadgradnjo socialnih pravic ter učinkovito varstvo okolja;
41. meni, da so nedavna neuspela trgovinska pogajanja v okviru Svetovne trgovinske organizacije pokazala, da mora Evropska unija prenoviti svojo politiko mednarodnih trgovinskih pogajanj, zato jo poziva, naj poda nove predloge za večstranska trgovinska pogajanja v prihodnosti, da bi sprejela regulativne in stabilizacijske mehanizme za

pravičen mednarodni trgovinski sistem, namenjen reševanju svetovnih problemov, kot so revščina, nizka stopnja razvoja in samooskrba s hrano, vrtoglava rast cen, epidemije, brezposelnost in selitev proizvodnje podjetij, uničevanje okolja in podnebne spremembe;

42. se strinja, da bi si morale države članice in EU odločno prizadevati, da ne bi bile več odvisne od fosilnih goriv in da bi se bolj uporabljali obnovljivi viri energije; poudarja, da morata biti ekološka in družbena vzdržnost v osrčju programov javnih naložb EU in držav članic; ugotavlja, da bi bilo treba vlaganja usmeriti v spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, ločevanje gospodarske rasti od rasti energije, izboljševanje energetske učinkovitosti in spodbujanje k varčevanju z energijo, kar mora spremljati razvoj in socialni napredek;
43. spodbuja države članice, naj preučijo in sprejmejo nadaljnje ukrepe za pomoč končnemu uporabniku ter tako spodbujajo uporabo bolj zelene energije in energetske učinkovitost na različnih področjih, kot so stanovanjske stavbe, oprema, avtomobili, po potrebi s podporo Skupnosti;
44. poziva k večji podpori naložb, ki spodbujajo zmanjševanje odpadkov, ponovno uporabo in recikliranje surovin, pa tudi zmanjšanje nastajanja nevarnih industrijskih in strupenih odpadkov ter ravnanje z njimi;
45. poudarja, da je treba ponovno pregledati statut Evropske centralne banke, da bi imele države članice politični nadzor nad to institucijo, pregledati pa je treba tudi njeno monetarno politiko in smernice, da bi podpirale trdno gospodarsko rast in zaposlovanje;
46. pozdravlja nedavno odločitev Evropske centralne banke, da zniža obrestne mere, in jo poziva, naj ob upoštevanju prihodnje gospodarske recesije še bolj sprostijo svojo monetarno politiko; kritizira prepozno znižanje obrestne mere, da bi imelo večje pozitivne učinke;
47. poudarja, da je treba Evropski investicijski banki ter Evropski banki za obnovo in razvoj zagotoviti potrebna sredstva za učinkovito povečanje kreditnih linij po zelo nizki obrestni meri za mala in srednja podjetja, lokalne organe in javne projekte, ekološko proizvodnjo in storitve, socialne in zdravstvene službe itd., pod pogojem, da ti ustvarjajo kakovostna delovna mesta s socialnimi pravicami, dostojno plačilo in delovne pogoje;
48. odločno poziva države članice, naj pripravijo ukrepe za reševanje problematike vse večjega zadolževanja družin ter za pomoč družinam in malim podjetjem pri dostopu do in izplačevanju stanovanjskih in poslovnih posojil, vključno z upravnim določanjem marž („spread“), provizij, obrestnih mer in pogojev za izdajanje posojil;
49. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe za odpravo davčnih oaz/offshore finančnih središč, uvedejo davke na devizne transakcije (tobinov davek) in na borzne transakcije (vključno s prosto prodajo) ter naj bolj obdavčijo velike gospodarske in finančne skupine; poziva Svet, Komisijo in države članice, naj se odločno zavežejo odpravi davčnih oaz in offshore dejavnosti po vsem svetu;

50. predlaga vzpostavitev nove mednarodne ureditve v sklopu Združenih narodov, da bi zaščitili bolj poštene in pravičnejše gospodarske odnose, zagotavljali dostop do hrane, vode in energije ter ohranjanje teh virov, izboljšali življenjski standard ter odpravili lakoto, revščino in bolezni; poleg tega poudarja, da je treba spoštovati suverenost, krepiti mir in sodelovanje med narodi, demokratizirati Združene narode in spoštovati listino ZN;
51. opozarja, je sicer treba preoblikovati mednarodni monetarni in finančni sistem ter sprejeti ukrepe proti posebnim ugodnostim, ki jih uživa dolar, vendar tega ni mogoče storiti z umetnim zvišanjem vrednosti evra na račun šibkejših gospodarstev v EU;
52. se strinja, da je treba stabilizirati finančni sistem, vendar meni, da so za to potrebna jasna pravila in zaveze ter pošteno vračanje javnega denarja, pa tudi ustrezno kaznovanje goljufov in špekulantov za storjena kazniva dejanja;
53. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.